

УРЕДБА О УСЛОВИМА И КРИТЕРИЈУМИМА УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА КУЛТУРУ

("Сл. гласник РС", бр. 62/2021)

И ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за културу, унапређење заштите, очувања културног наслеђа и стварање и промовисање производа од културног значаја (аудиовизуелна дела).

Примена

Члан 2

Одредбе ове уредбе не примењују се на државну помоћ која је условљена:

- 1) извезеним количинама, оснивањем и радом дистрибуционе мреже у иностранству или осталим текућим трошковима корисника државне помоћи који су директно повезани са извозном делатношћу;
- 2) давањем предности коришћењу домаће робе у односу на увезену робу;
- 3) обавезом корисника државне помоћи да користи робу која је произведена у Републици Србији или услуге које су пружене у Републици Србији;
- 4) ограничавањем корисника државне помоћи да користи резултате истраживања, развоја и иновација у Републици Србији;
- 5) обавезом корисника државне помоћи да има седиште или представништво у Републици Србији, осим у тренутку исплате државне помоћи.

Одредбе ове уредбе не примењују се на државну помоћ која се додељује за издавање новина и часописа без обзира на то да ли се ради о објављивању у штампаном или електронском облику.

Изрази употребљени у овој уредби имају значење одређено законом и подзаконским актима којима се уређује контрола државне помоћи.

Износи исказани у еврима у овој уредби представљају износ у номиналној вредности или динарској противвредности, по званичном средњем курсу Народне банке Србије.

Усклађена државна помоћ

Члан 3

Државна помоћ за културу, унапређење заштите, очувања културног наслеђа и стварање и промовисање производа од културног значаја (аудиовизуелна дела) је усклађена са правилима о додели државне помоћи ако испуњава све услове и критеријуме из ове уредбе.

Државна помоћ за културу је усклађена ако се додељује учеснику на тржишту који се не налази у поступку повраћаја државне или *де минимис* помоћи, као и учесницима на тржишту који нису били у тешкоћама у смислу Уредбе о правилима за доделу државне помоћи ("Службени гласник РС", бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13, 119/14 и 23/21 - др. прописи) на дан 31. децембра 2019. године.

II КРИТЕРИЈУМИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

Транспарентност

Члан 4

Државна помоћ је усклађена у смислу члана 3. ове уредбе ако је могуће унапред израчунати тачан износ бруто новчане противвредности без потребе за проценом ризика од прекомерне државне помоћи (у даљем тексту: транспарентна државна помоћ).

Државна помоћ која се додељује у облику бесповратних средстава изражава се у бруто износу, тј. износу пре одбитка пореза и других накнада.

Ако се државна помоћ не додељује у облику бесповратних средстава, износ државне помоћи мора бити изражен у облику бесповратних средстава, тј. у њиховој (бруто) новчаној противвредности.

Критеријум транспарентности испуњавају следећи инструменти (облици) доделе државне помоћи:

- 1) субвенција и субвенционисана каматна стопа на кредитне,
- 2) кредит ако је бруто новчана противвредност израчуната на основу референтне каматне стопе која је важећа у тренутку доделе државне помоћи,
- 3) гаранција ако је обрачуната у облику бруто новчане противвредности субвенције,
- 4) пореска олакшица ако је предвиђена горња вредност која обезбеђује да се не премаше дозвољена висину (интензитет) државне помоћи,
- 5) други инструменти у складу са законом.

Ефекат подстицаја

Члан 5

Државна помоћ за културу је усклађена у смислу члана 3. ове уредбе ако има ефекат подстицаја.

Државна помоћ за културу и заштиту културног наслеђа сматра се да увек има ефекат подстицаја.

Државна помоћ за аудиовизуелна дела има ефекат подстицаја ако је захтев за доделу државне помоћи поднет даваоцу пре почетка радова на пројекту.

Захтев из става 3. овог члана нарочито садржи:

- 1) назив и величину учесника на тржишту,
- 2) опис пројекта, датум почетка и краја пројекта,
- 3) локацију пројекта,
- 4) преглед трошкова пројекта,
- 5) инструмент и износ државне помоћи.

Државна помоћ из става 3. овог члана на основу акта даваоца државне помоћи и то унапред одређеном учеснику на тржишту који се разврстава у велика правна лица (у даљем тексту: велико правно лице) има ефекат подстицаја ако је давалац државне помоћи утврдио на основу приложене документације корисника државне помоћи да државна помоћ доводи до:

- 1) знатног повећања величине пројекта или обима делатности, или
- 2) знатног повећања укупног износа који корисник државне помоћи улаже у предмет или делатност, или
- 3) знатног повећања брзине реализације пројекта или делатности.

Изузетно од ст. 2. и 3. овог члана, државна помоћ у облику пореске олакшице има ефекат подстицаја ако:

- 1) је право на државну помоћ успостављено у складу са објективним критеријумима и без даље примене дискреционих права даваоца државне помоћи,
- 2) постоји правни основ за доделу државне помоћи пре почетка радова на пројекту или делатности за коју је додељена државна помоћ, осим ако се не ради о шеми државне помоћи која је настала на основу фискалне шеме, ако је одређена делатност била обухваћена претходном шемом државне помоћи у облику пореских олакшица.

Под почетком радова на пројекту из става 3. овог члана сматра се почетак грађевинских радова или настанак обавезе по основу набавке опреме повезане са улагањем, а код преузимања тренутак стицања имовине непосредно повезане са преузетим учесником на тржишту.

Куповина земљишта, прибављање дозвола, обављање студија изводљивости и друге припремне радње не сматрају се почетком радова на пројекту из става 3. овог члана.

Утврђивање оправданих трошкова и интензитета државне помоћи

Члан 6

Интензитет државне помоћи утврђује се у односу на износ оправданих трошкова за које се додељује државна помоћ.

Оправданост трошкова доказује давалац државне помоћи исправама које морају да садрже јасне, конкретне и ажуриране податке.

Интензитет државне помоћи за културу мора да буде у складу са дозвољеним интензитетима утврђеним у овој уредби.

Државна помоћ која се исплаћује у више рата и оправдани трошкови дисконтују се на њихову вредност у тренутку доделе при чему се за дисконтовање користи дисконтна стопа која важи у тренутку доделе.

Износ државне помоћи која се не додељује у облику бесповратног средства, једнак је бруто новчаној противвредности бесповратног средства.

III УСЛОВИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

1. Државна помоћ за културу и заштиту културног наслеђа

Члан 7

Државна помоћ за културу и за заштиту културног наслеђа је усклађена ако се додељује за следеће намене и делатности:

1) музеје, архиве, библиотеке, уметничке и културне центре или просторе, позоришта, биоскопе, оперске и концертне дворане, остале организације за јавно извођење, установе филмске баштине и другу сличну уметничку и културну инфраструктуру, организације, заводи, установе и институције у области културе,

2) материјална добра (непокретна и покретна), природно наслеђе повезано с културним наслеђем или ако су их надлежни органи Републике Србије признали као културно или природно наслеђе, односно добро,

3) нематеријално наслеђе у сваком облику, укључујући фолклорне обичаје и занате,

4) уметничка или културна догађања и извођења, фестивале, изложбе и остале сличне културне делатности,

5) делатности културног и уметничког образовања и подстицање разумевања важности заштите и подстицања различитости културног изражавања програмима образовања и јачања јавне свести, укључујући коришћење нових технологија (научноистраживачке и едукативне делатности у култури),

б) писање, издавање, продукцију, дистрибуцију, дигитализацију и објављивање музичких и књижевних дела, укључујући преводе.

Државна помоћ за намене и делатности из става 1. овог члана се додељује као:

- 1) државна помоћ за улагање, укључујући државну помоћ за изградњу или надоградњу културне инфраструктуре,
- 2) оперативна државна помоћ.

Државна помоћ за улагање

Члан 8

Државна помоћ за улагање је усклађена у смислу члана 3. ове уредбе ако се оправдани трошкови односе на улагање у материјалну и нематеријалну имовину, односно на следеће трошкове:

- 1) изградње, надоградње, набавке, очувања или побољшања инфраструктуре, ако се најмање 80% времена или простора капацитета годишње користи за културне намене,
- 2) набавке, укључујући закуп, пренос власништва или физичко премештање културних добара и наслеђа,
- 3) чувања, очувања, обнављања или опоравка материјалног и нематеријалног наслеђа и културних добара, укључујући додатне трошкове складиштења уз одговарајуће услове, посебне алате, материјале, као и трошкове документације, истраживања, дигитализације и објављивања,
- 4) за побољшање приближавања културног наслеђа јавности, укључујући трошкове дигитализације и осталих нових технологија, трошкове за побољшање доступности за лица са инвалидитетом (нарочито рампе и лифтови, упутства коришћењем Брајеве азбуке и музејски изложбени предмети који се могу додирнути) и за трошкове промоције културне разноликости у погледу излагања, програма и посетилаца,
- 5) за културне пројекте и делатности, програме и бесповратна средства намењена сарадњи и размени, укључујући трошкове поступка одабира, трошкове пропаганде, као и трошкове који настају као директна последица пројекта.

Интензитет државне помоћи за улагање

Члан 9

Интензитет државне помоћи за улагање не може да пређе разлику између оправданих трошкова и оперативне добити инвестирања.

Оперативна добит инвестирања представља разлику између дисконтованих прихода и дисконтованих оперативних трошкова током економског трајања улагања ако је та разлика позитивна, при чему оперативни трошкови обухватају трошкове као што су трошкови особља, материјала, уговорених услуга, комуникације, енергије, одржавања, закупа и административне

трошкове уз истовремено искључивање трошкова амортизације и трошкова финансирања ако су они обухваћени државном помоћи за улагање.

Оперативна добит из става 1. овог члана се унапред одузима од оправданих трошкова, на основу разумних предвиђања или механизмом повраћаја средстава.

Лице које управља инфраструктуром након улагања има право да задржи разумну добит у току одговарајућег периода.

Изузетно од става 1. овог члана, дозвољени интензитет се може одредити у процентуалном износу али не више од 80% оправданих трошкова, ако државна помоћ не прелази два милиона евра у динарској противвредности.

Разумна добит из става 4. овог члана представља очекивану добит типичног учесника на тржишту у зависности од сектора у коме послује.

Стопа приноса на капитал која не прелази релевантну заменску стопу увећану за 100 базних поена увек представља разумну добит.

Оперативна државна помоћ

Члан 10

Оперативна државна помоћ је усклађена ако се оправдани трошкови односе на трошкове:

1) културне установе или локације културног добра повезане са сталним или периодичним делатностима, укључујући изложбе, наступе и догађаје, као и сличне културне делатности које се одвијају у редовном пословању,

2) делатности културног и уметничког образовања, као и подстицање разумевања важности и заштите различитости културног изражавања програмима образовања и јачања јавне свести, укључујући коришћење нових технологија,

3) побољшања јавног приступа културним установама или локацијама културног добра и њиховим делатностима укључујући трошкове дигитализације и коришћења нових технологија, као и трошкове побољшања приступа лица са инвалидитетом,

4) пословања директно повезане са културним пројектима или делатностима, као што је закуп непокретности и места културних догађаја, путни трошкови, трошкови материјала и робе директно повезане са културним пројектима или делатностима, архитектонских структура за изложбе и позорнице, зајма, закупа и амортизације алата, софтвера и опреме, трошкови права приступа делима заштићеним ауторским правом и другом садржају заштићеном повезаним правима интелектуалне својине, трошкови пропаганде и трошкови који су настали као директна последица пројекта или делатности, а трошкови амортизације и трошкови финансирања оправдани су само ако нису били обухваћени државном помоћи за улагање из члана 8. ове уредбе,

5) запослених који раде за културну установу или локацију културног наслеђа или за пројекат,

6) услуга саветовања и подршке које пружају спољни саветници и пружаоци услуга, а који настају као директна последица пројекта.

Интензитет оперативне државне помоћи

Члан 11

Интензитет оперативне државне помоћи не сме прећи износ који је неопходан за покриће оперативних губитака и разумне добити током одговарајућег периода, која је израчуната унапред, на основу реалних предвиђања или кроз механизам повраћаја средстава.

Оправдани трошкови из става 1. овог члана обухватају трошкове запослених, материјала, уговорних услуга, комуникације, енергије, одржавања, закупа и администрације, односно друге трошкове, осим трошкова амортизације и финансирања ако су они обухваћени државном помоћи за улагање из члана 8. ове уредбе.

Изузетно од става 1. овог члана, интензитет се може одредити у процентуалном износу а не више од 80% оправданих трошкова, ако државну помоћ не прелази два милиона евра у динарској противвредности.

За намене и делатности из члана 7. став 1. тачка б) ове уредбе интензитет државне помоћи не сме прећи разлику између оправданих трошкова и дисконтованих прихода пројекта (приходи се одузимају унапред од оперативних трошкова или кроз механизам повраћаја средстава), а највише 70% оправданих трошкова (нпр. трошкова објављивања музичких и књижевних дела, укључујући ауторске хонораре, трошкове ауторских права, хонораре преводилаца, хонораре уредника, остале уредничке трошкове, као што су лектура, коректура, редактура, затим трошкове прелома и припреме за штампу, као и трошкове штампања или објављивања у електронском облику).

2. Државна помоћ за аудиовизуелна дела

Члан 12

Државна помоћ за аудиовизуелна дела је усклађена са чланом 3. ове уредбе уколико се додељује на основу шеме државне помоћи која је директно усмерена на стварање или промовисање производа од културног значаја.

Државна помоћ се додељује за предпродукцију, продукцију и дистрибуцију аудиовизуелних дела.

Давалац државне помоћи из става 1. овог члана је дужан да успостави одговарајући механизам одабира културног производа заснован на унапред утврђеним критеријумима.

Изузетно од става 1. овог члана, државна помоћ за стварање и промовисање производа од посебног културног значаја за Републику Србију, може се доделити на основу акта даваоца државне помоћи индивидуално одређеном кориснику државне помоћи, о чему се поред испуњености услова из ове уредбе израђује елаборат оправданости.

Државна помоћ за аудиовизуелна дела је усклађена у смислу члана 3. ове уредбе ако је директно усмерена на стварање или промовисање производа од културног значаја.

Давалац државне помоћи ближе уређује критеријуме од културног значаја за аудиовизуелна дела.

Државна помоћ из става 1. овог члана не може да се додељује за конкретне продукцијске делатности, односно појединачне делове ланца продукције аудиовизуелног дела.

Државна помоћ се не може условити националном припадношћу.

Трошкови изградње инфраструктуре филмских студија не улазе у оправдане трошкове реализације аудиовизуелног дела.

Државна помоћ за предпродукцију

Члан 13

Оправдани трошкови за државну помоћ за предпродукцију су трошкови писања сценарија и развоја аудиовизуелног дела.

Интензитет државне помоћи за предпродукцију аудиовизуелног дела може да износи максимално 100% оправданих трошкова.

Ако из одређеног сценарија или пројекта настане аудиовизуелно дело као што је филм, трошкови предпродукције се уграђују у укупни буџет продукције аудиовизуелног дела и узимају се у обзир приликом утврђивања интензитета државне помоћи.

Државна помоћ за продукцију

Члан 14

Оправдани трошкови за државну помоћ за продукцију су укупни трошкови продукције аудиовизуелних дела, укључујући трошкове побољшања приступа лицима са инвалидитетом.

Дозвољени интензитет државне помоћи за продукцију може да износи максимално 50% оправданих трошкова.

Интензитет државне помоћи из става 2. овог члана може да се повећа:

1) до 60% оправданих трошкова за прекограничне продукције које је финансирала Република Србија и најмање још једна држава,

2) до 100% оправданих трошкова за захтевна аудиовизуелна дела и копродукције у које су укључене државе са листе коју утврђује министарство надлежно за послове финансија.

Захтевна аудиовизуелна дела су дела које је као такво дефинисао давалац у тренутку израде шеме или доделе помоћи, на основу претходно утврђених критеријума а односе се на филмове чија је једина оригинална верзија на српском језику, кратке филмове, први и други филм режисера, документарне или нискобуџетне филмове или друга дела чија је комерцијална експлоатација на тржишту отежана.

Државна помоћ за дистрибуцију

Члан 15

Оправдани трошкови за државну помоћ за дистрибуцију представљају трошкови дистрибуције и пропаганде аудиовизуелних дела.

Интензитет државне помоћи за дистрибуцију може да износи максимално 50% оправданих трошкова.

Условљеност доделе државне помоћи потрошњом средстава на територији Републике Србије

Члан 16

Ако се значајан степен производње аудиовизуелног дела спроводи на више локација ван територије Републике Србије, давалац може условити доделу државне помоћи обавезом потрошње одређеног дела буџета продукције аудиовизуелног дела на територији Републике Србије (тзв. "обавеза потрошње по територијалном принципу") и то:

1) захтевом да на територији Републике Србије утроши износ који не прелази 160% износа државне помоћи за продукцију одређеног аудиовизуелног дела, или

2) обрачуном износа државне помоћи која се додељује за продукцију одређеног аудиовизуелног дела као проценат издатка за конкретне продукцијске делатности у Републици Србији (нпр. у случају шеме државне помоћи у облику пореских олакшица).

У случају из става 1. овог члана максимални издаци који су подложни обавезама потрошње у Републици Србији могу да износе максимално 80% укупног буџета за продукцију.

Давалац државне помоћи може условити доделу државне помоћи обавезом да најмањи обим продукцијске делатности буде у Републици Србији, при чему тај обим може да износи максимално 50% укупног буџета за продукцију.

3. Допунски услови за оцену усклађености државне помоћи за велике пројекте улагања у културне делатности

Члан 17

Ако улагање у културу и заштиту културног наслеђа прелази износ од 150 милиона евра у динарској противвредности по пројекту, или оперативна државна помоћ за културу и заштиту културног наслеђа прелази износ од 75 милиона евра у динарској противвредности по кориснику државне помоћи у календарској години, или вредност шеме државне помоћи за аудиовизуелна дела прелази износ од 50 милиона евра у динарској противвредности, давалац државне помоћи дужан је да поред услова и критеријума за конкретну ситуацију из ове уредбе, докаже испуњеност следећих услова:

1) да је циљ доделе државне помоћи усмерен на реализацију пројекта од националног интереса,

2) да постоји потреба за интервенцијом државе, односно намеравани пројекат не би се реализовао без доделе државне помоћи;

- 3) да је износ државне помоћи ограничен на минимум потребних средстава за реализацију пројекта (пропорционална);
- 4) да је мера државне помоћи примерена;
- 5) да државна помоћ има подстицајни ефекат;
- 6) да је државна помоћ транспарентна, односно подаци о помоћи су доступни јавности.

IV ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Кумулација државне помоћи

Члан 18

Државна помоћ у складу са овом уредбом може да се кумулира са другом државном помоћи за културне делатности за исте оправдане трошкове, до дозвољеног интензитета прописаног овом уредбом.

Државна помоћ која се додељује у складу са овом уредбом може да се кумулира са де минимис помоћи у односу на исте оправдане трошкове до максимално дозвољеног износа прописаног овом уредбом.

Државна помоћ за културне делатности може да се кумулира са било којом другом државном помоћи и *де минимис* помоћи која се додељује за различите оправдане трошкове и те помоћи могу бити додељене независно једна од друге до максимално дозвољених износа и интензитета у складу са законом, овом уредбом и другим прописима којима се уређује контрола државне помоћи.

Објављивање информација и контрола трошења јавних средстава

Члан 19

Давалац државне помоћи дужан је да на својој интернет страници објави информације о додељеној државној помоћи и правном основу за доделу, док је за државну помоћ која прелази износ од 500.000 евра у динарској противвредности, дужан да на интернет страници објави назив појединих корисника државне помоћи, као и облик и износ додељене државне помоћи, у складу са Законом о контроли државне помоћи и подзаконским актима.

Давалац државне помоћи дужан је да врши контролу трошења јавних средстава и коришћење тих средстава за доделу државне помоћи у области културе, и да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

Давалац државне помоћи ближе уређује начин и поступак вршења контроле и надзора из става 2. овог члана.

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20

Поступци који до дана ступања на снагу ове уредбе нису окончани окончаће се по одредбама прописа који је био на снази до дана ступања на снагу ове уредбе.

Ако после почетка примене ове уредбе решење Комисије за контролу државне помоћи донето у складу са ставом 1. овог члана буде поништено или укинато, поновни поступак спроводи се по одредбама ове уредбе.

Члан 21

Даном ступања на снагу ове уредбе престају да важе члан 3. став 1. тачка 2.1. подтачка 8) и чл. 86. и 87. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи ("Службени гласник РС", бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/12, 37/13, 97/13, 119/14 и 23/21 - др. прописи).

Члан 22

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".